

Polos espanyols

Molts de vostès deuen haver observat la proliferació pels carrers de les nostres grans ciutats de persones de totes les edats que vesteixen un bonic polo, normalment de color blau, que porta una franja amb la bandera espanyola al coll. La peça de roba en qüestió és igual que la que llueix tots els estius el rei d'Espanya, i també molts dels esportistes de les diferents seleccions espanyoles que han participat en els Jocs d'Atlanta. Bé, es pot dir que és simplement una moda i que no té més importància. Però és alguna cosa més. És un símptoma, perquè fa vuit o deu anys aquesta normalitat i desacomplexament amb què es passeja la bandera espanyola pels nostres carrers hauria estat impossible.

Els jocs del 92 han passat a la història com els de la catalanització, i en part això és cert. No hi va haver comitè olímpic propi –això hauria estat la catalanització real–, però la llengua i la cultura catalanes van estar dignament representades davant del món, i el carrer va viure una intensa mobilització popular catalanista al voltant del lema *Freedom for Catalonia*. Això és cert i no es pot negar, però també ho és que aquells jocs de Barcelona van significar la descriminalització de la bandera espanyola a Catalunya. Des del final del franquisme fins a aquell estiu del 1992 en aquest país havia funcionat el clixé que associava la *rojigualda* a ideologies ultradretanes o nostàlgiques. Qui era “el” fatxa de l’institut? El qui portava la bandera espanyola enganxada a la carpeta, o, clandestinament, al rellotge.

El clixé es va esfondrar per a la majoria de la gent en quinze dies. Els Jocs de la catalanització van ser també, un akelarre espanyolista –simpàtic, gens caspós– que va tenir la seva màxima expressió en la imatge del Camp Nou ple a vessar amb 120.000 persones cridant –moltes, en català– “Espanya!, Espanya!”. Des del 92, el subconscient de la majoria de la població associa els símbols espanyols a conceptes com modernitat, esport, triomf, optimisme. Les successives competicions espor-

tives d'aleshores ençà –protagonitzades per la selecció de Clemente, la bicicleta d'Induráin, *nuestros jabatos* de l'hoquei herba o del waterpolo– han fet la resta. En l'últim europeu de futbol els gols d'Espanya eren celebrats amb crits i coets pels meus veïns com si fossin del Barça. I que nigú no s'enganyi: visc en un barri de majoria catalanoparlant...

Però la normalització de l'espanyolitat a Catalunya no s'explica només per aquests factors. El nacionalisme català, entès àmpliament, també té la seva part de culpa.

Les variants més activistes d'aquest nacionalisme –des de la Crida fins a les organitzacions independentistes més combatives– han desaparegut víctimes de la seva pròpia història. El principal partit independentista, ERC, ha oblidat el carrer en el seu esforç –lloable– per adquirir una imatge institucional i d'opció responsable. Queda CDC, però als ulls d'aquest modest observador el partit de Jordi Pujol ha abandonat quasi totalment la seva funció com a nucli central d'un moviment cívic nacionalista i es comporta bàsicament com un partit de govern que deixa en mans de les estructures institucionals les tasques de difusió de la consciència nacional.

L'última gran mobilització nacional impulsada pel món convergent va ser precisament la

de catalanització dels Jocs, amb força èxit. Des d'aleshores, res. Amb l'agreujant –des del punt de vista que parlem– que els protagonistes i directes responsables d'aquella “moguda” han estat promocionats dins de l'administració autonòmica i ocupen altes responsabilitats en conselleries i en el Departament de Presidència de la Generalitat, amb la qual cosa sembla que han quedat desactivats com a dinamitzadors cívics.

El nacionalisme, a Catalunya, ha abandonat el carrer abans d'hora, i lentament la normalitat espanyola –que existeix– treu el cap i es passeja lluint els seus bonics polos. No estaria malament que algú hi reflexionés una mica aquest estiu, a Prada o a Queralbs, i tornés al setembre amb idees noves. Una pista: uns quants quilòmetres al sud hi ha una cosa que funciona, que guanya el carrer i que es diu Bloc Jaume I. ■

EDUARD VOLTAS

“El nacionalisme, a Catalunya, ha abandonat el carrer abans d'hora, i lentament la normalitat espanyola –que existeix– treu el cap i es passeja lluint els seus bonics polos.”